

ДО ПИТАННЯ МІСЦЯ УКРАЇНИ В ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

У статті розглядаються основні пріоритети України щодо європейської інтеграції. Аналізуються відносини України та Європейського Союзу. Доведено, що європейська інтеграція і членство у ЄС є стратегічною метою України, що надасть можливість побудови економічно розвиненої країни й укріпить її положення на міжнародній арені.

В статье рассматриваются основные приоритеты Украины относительно европейской интеграции. Анализируются отношения Украины и Европейского Союза. Доказано, что европейская интеграция и членство в ЕС являются стратегической целью Украины, что даст возможность построения экономически развитой страны и укрепит её положение в международных отношениях.

The article is devoted to the main priorities of Ukraine to the European integration. Relationships between Ukraine and European Union have been analyzed. This article proves that European integration and membership in EU is Ukraine's strategic goal. It will enable to build an economically developed country and strengthen its position in international relations.

Ключові слова: європейська інтеграція України, Європейський Союз, основні пріоритети України щодо європейської інтеграції.

Умовою успішного розв'язання важливих проблем внутрішнього розвитку країни є її ставлення до різних міжнародних об'єднань, а також інтеграційних процесів.

Уведення в 2002 році євро зумовило нову, вищу якість європейської інтеграції, що є вагомим фактором міжнародних економічних відносин. Європейська інтеграція стала не тільки каталізатором економічного розвитку країн ЄС, зростання їхнього впливу в питаннях міжнародної торгівлі, валютно-фінансових відносинах, а й центром геополітичних інтересів інших країн, до яких належить й Україна.

Одним з головних пріоритетів України після проголошення її незалежності, за визначенням міністра закордонних справ Нідерландів (держави, що тоді головувала в ЄС), став напрямок інтеграції в загальноєвропейські угруповання і налагодження багатостороннього співробітництва з ЄС. [1]

Розташування України в південно-східній частині Європи поряд з Євроатлантичним, Євразійським та Ісламським геополітичними масивами надає Україні як певні переваги, так і чималі проблеми, але в будь-якому випадку таке місцезнаходження визначає роль нашої держави в економічному, фінансовому та соціальному просторі.

Реалізація стратегії євроінтеграційного напрямку України потребує нових підходів з впровадження європейських стандартів у різних сферах соціального життя. Це вимагає більшої обізнаності з боку всіх вітчизняних структур, а також означення завдань України щодо прив'язки до європейського ринку, що і обумовлює актуальність обраної теми.

Проблемам розробки нових підходів та наближення України до вимог членства в ЄС присвятили свої праці такі науковці як В.Є.Новицький,

І.М.Школа, Ю.В.Макогон, А.С.Філіпенко, В.С.Будкін, М.А.Дудченко та ін.

Метою статті є постановка завдань розвитку євроінтеграційної діяльності в сучасній світогосподарській системі України.

Розташування і значна площа території України, природні ресурси разом з потенційними можливостями в науковій, економічній та інших сферах суспільного життя надають їй можливості мати статус великої європейської держави.

Україна почала реалізовувати свою можливість прилучитися до міжнародного співтовариства як його повноправний суб'єкт, про що свідчать налагоджені двосторонні відносини з багатьма державами на Сході, Заході, з країнами Азії, Африки, Латинської Америки.

Такі стосунки стратегічного партнерства є одним з щонайперших інструментів зовнішньої політики, який застосовується провідними країнами та інтеграційними коаліціями, що дозволяє підвищити результативність їх дій у міжнародній діяльності.

На Міжнародній науковій конференції "Незалежність України у глобалізованому світі: вектори XXI століття", яка була присвячена 20-річчю незалежності України, відмічалось, що головним досягненням українського суспільства є чітке розуміння мети розвитку – європейська інтеграція України. Угода про Асоціацію і Угода про створення всеосяжної зони вільної торгівлі – це те, що сьогодні необхідно для піднесення Української Держави і є важливим фактором для розвитку Європейського Союзу загалом. [2]

Для України європейська інтеграція є головним чинником як міжнародної діяльності, так і її внутрішньої політики на довготривалу перспективу, що відкриває шлях до модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентної спроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринки країн, з якими Україна має спільні кордони. [3]

На взаємовідносини між Україною і ЄС впливають різні міжнародні та зовнішньополітичні фактори: глобальний, російський, американський, європейський (включаючи інтереси різних держав ЄС).

У результаті останнього розширення ЄС, завдяки якому в складі Євросоюзу з'явилася низка центральноєвропейських країн (з традиційними партнерськими зв'язками з нашою державою), Україна почала межувала з ним, що створило принципово новий геополітичний стан. Європейський Союз прийняв програму "Ширша Європа – Сусідство", спрямовану на співробітництво за нових умов. Основна мета програми – співпраця із країнами-партнерами заради сприяння процесу політичних та економічних реформ, підтримки економічної інтеграції, постійного розвитку та забезпечення політичної підтримки і допомоги. В "Ширшій Європі" Україна є однією з

пріоритетних країн, якій пропонується новий курс на співробітництво. [4]

Основні внутрішні перетворення у процесі євроінтеграції відбуваються у трьох сферах: політичній (розвиток демократичних інститутів для забезпечення верховенства права, свободи ЗМІ, дотримання прав людини тощо), економічній (створення конкурентоспроможної ринкової економіки) і правовій (адаптація українського законодавства до законодавства ЄС).

Завдання вищезгаданої політики "сусідства" полягає в тому, щоб поділитися перевагами розширення ЄС з країнами-сусідами у відношенні зміцнення стабільності, безпеки та добробуту всіх, на кого поширюється дія цієї політики.

Саме меті європейської інтеграції України підпорядковуються інституційні перетворення та вся політика внутрішніх реформ, що зараз відбуваються в нашій країні.

Сучасна інтеграція в європейський політичний, економічний та соціалістичний простір є одним із спрямувань інноваційного розвитку та стимулом внутрішніх трансформацій в Україні.

Для цього необхідним є вирішення таких завдань:

- ✓ гармонізація законодавчої бази;
- ✓ створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС;
- ✓ введення безвізового режиму з країнами Євросоюзу.

Головним завданням в економічній сфері має стати створення конкурентоспроможної ринкової економіки, покращення інвестиційного клімату, забезпечення макроекономічної стабілізації та сталого зростання.

У цьому напрямку відбуваються вагомі кроки, зокрема це укладання між Україною та ЄС Угоди про асоціацію, затвердження Дорожньої карти щодо умов запровадження безвізового режиму поїздок громадян України до держав Шенгенської зони та ін.

Одним із шляхів наближення України до ЄС стала ратифікація Угоди про відновлення дії Угоди між Україною та ЄС про наукове і технологічне співробітництво, яка сприятиме розвитку науки і технологій, захисту прав інтелектуальної власності, а також інтеграції науки України в європейський простір. [5]

На сьогодні є низка проблем економічного характеру, які є актуальними і для України, і для країн Євросоюзу, а їхнє розв'язання вимагає тісного співробітництва.

Що стосується євроінтеграційних планів нашої країни у сфері економіки, то насамперед має бути забезпечена системна трансформація, реструктуризація та її відкритість, що має призвести до лібералізації економіки, приватизації власності та створення конкурентних умов для підприємництва, розбудови ринкової інфраструктури, що є необхідними передумовами широкого включення України до інтеграції у торгово-економічні, фінансово-інвестиційні,

виробничо-технологічні глобальні процеси взагалі, а не тільки для європейської спільноти. [6]

Приєднання України до Світової організації торгівлі у 2008 р. відкрило шлях до початку переговорів про створення поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та ЄС, що є стратегічним завданням нашої держави в економічній сфері, яка з часом дозволить Україні економічно інтегруватися в Європейський економічний простір, що, з одного боку, відкриє європейські ринки для українських виробників, з іншого – збільшить асортимент європейської продукції в Україні.

Як зазначалось на засіданні Робочої групи "Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС: пріоритети для економічних реформ", при укладанні угоди Україна матиме такі переваги: розвиток питань, пов'язаних із торгівлею послугами, та питань, пов'язаних із технічним регулюванням; отримання позитивного ефекту від відкриття українського ринку; захист інтересів споживачів, що є ключовою проблемою будь-якої лібералізації, та монополізації внутрішнього ринку. [7]

На сьогодні основними завданнями України щодо її відносин з ЄС є завершення переговорів про підписання Угоди про асоціацію та створення Зони вільної торгівлі, питання розвитку економічного та секторального співробітництва, включаючи питання лібералізації візового режиму для України, питання Східного Партнерства та його парламентського виміру – ПА ЄВРОНЕСТ. [5]

Економічне відставання України та невеликий досвід демократичного існування робить процес економічної інтеграції довготривалим та поступовим. Однак сучасна євроінтеграційна стратегія передбачає довготермінову перспективу. На сьогодні ще зарано говорити про конкретні чи навіть приблизні строки приєднання України до ЄС.

Таким чином, Україна знаходиться у важливому періоді – пошуку свого місця в новій системі міжнародної спільноти, побудові нових відносин з європейськими структурами.

Євроінтеграція, перш за все, сприятиме проведенню якісних реформ з розвитку країни, при цьому необхідно сформулювати свою модель інтеграції, адаптовану до українських реалій. Процес євроінтеграції, в тому числі й формування Зони вільної торгівлі, значно прискорить економічне, політичне та соціальне зростання країни.

Як одна із найбільших європейських країн, а також перспективний член Європейського Союзу, Україна зможе брати участь у процесах, що відбуваються на європейському просторі. Але перебуваючи осторонь, Україна може позбавити себе такого впливу і трансформуватися, швидше, на слабкий об'єкт, ніж активний суб'єкт європейської політики.

Список використаних джерел:

1. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / В.Є.Новицький. – К. : КНЕУ, 2003. – 948 с.
2. Міжнародна наукова конференція "Незалежність України у глобалізованому світі: вектори XXI століття" [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/552/>.
3. Примара Європи: Аналітична доповідь. — К.: Агентство гуманітарних технологій, 2003. – 100 с.
4. Вітер І. Євроінтеграційна перспектива України за умов глобалізації [Текст] / І. Вітер // Україні в глобалізованому світі : зб. наук. праць. – К. : Ін-т світової економіки і міжнародних відносин, 2007. – С. 64-76.
5. Комітет з питань європейської інтеграції [Електронний ресурс]. _ Режим доступу : <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevpoint/control/uk /publish/articl>.
6. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності : монографія / А.С.Філіпенко, В.С.Будкін, М.А.Дудченко та ін. – К. : Знання України, 2004. – 304 с.
7. Перше сесійне засідання Робочої групи "Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС: пріоритети для економічних реформ" [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/417/>.